RETROSPECTIVĂ
DIVIZIA A

EDIȚIA 1971-72 A CAMPIONATULUI N-A ATINS ÎNCĂ PARAMETRII FOTBALULUI MODERN

Ne continuăm astăzi dezbaterile asupra principalelor probleme ridicate de ultima ediție a campionatului Diviziei naționale A. De data aceasta, în rîndurile de mai jos vom discuta despre CAPACITATEA DE EFORT ȘI A-NUME DESPRE MODUL ÎN CARE AU RĂSPUNS ECHIPELE NOASTRE FRUNTAȘE ACESTEI CERINȚE A FOTBALULUI MODERN; DESPRE ORGANIZAREA ȘI EFICIENȚA JOCULUI, EFICACITATEA LINIILOR DE ATAC ȘI, ÎN SFÎRȘIT, DESPRE PROBLEMA CALENDARULUI COMPETIȚIONAL, SUB DIFERITELE LUI ASPECTE.

PERFORMANȚA . RECLAMĂ POTENȚIAL FIZIC MULT SPORIT

HOTĂRÎTOARE ESTE NU AȘEZAREA ÎN TEREN, CI DINAMICA JOCULUI

O MEDIE DE GOLURI ALARMANTĂ! UNDE SÎNT OLGETERII?

UN SUBIECT DE DISCUȚIE: ÎNBUNĂTĂȚIREA CALENDARULUI COMPETIȚIONAL

CAPACITATEA DE EFORT — SUB CERINȚE

În terminologia curentă, folosită în fotbalul modern, noțiunea de capacitate de efort reprezintă, în esență, rezultatul acumulării prin pregătire, a unui anumit potențial fiziologic, destinat a fi valorificat în cadrul competițional pentru obținerea unor rezultate propuse pe planul performanței. Într-o altă exprimare — poate și mai strîns legată de rolul și importanța sa — capacitatea de efort poate fi socotită drept un factor decisiv în exprimarea unui joc de calitate, fundamentul fizic care condiționează de fapt manifestarea superioară a tehnicii și tacticii în contextul luptei sportive.

De ce am făcut o astfel de precizare înaintea oricăror alte considerații pe marginea unui asemenea subiect de mare actualitate? Pentru că am simțit nevoia să atragem, înainte de toate, atenția asupra unui raport de cauzalitate între aceasta atît de mult discutată capacitate de efort și evoluția echipelor în campionat. Pentru că, privind lucrurile, cu prioritate, prin această prismă vom putea explica, mai aproape de adevăr, comportarea celor 16 divizionare pe parcursul anului competițional recent încheiat.

...ATÎT ÎN CEEA CE PRIVEȘTE REZISTENȚA DE JOC...

Mai întîi, să îndreptăm „obiectivul" analizei noastre asupra acelui aspect al capacității de efort care se referă la valoarea și efectele sale — numai pe durata normală a unei partide. Cu alte cuvinte spus, să vorbim despre rezistența de joc în regim de viteză, înțelesul bineînțeles în acest complex de manifestare a factorului fizic și forța necesară angajamentului și finalizării acțiunilor.

Ce spun constatările noastre — în deplin acord cu cele ale tehnicienilor F.R.F. — în legătură cu realizările echipelor noastre în acest domeniu? Din care jocului trebuie arătat că aprecierile nu ating, în ansamblu, un calificativ multumitor, că nivelul capacității de efort a jucătorilor, în timpul integral al unui joc, este inferior unor cerințe ce definesc performanța actuală. Și aceasta pentru că fotbaliștii noștri fruntași, deși aleargă, să zicem, în medie aproximativ 4000 de metri în 90 de minute — cifră nu departe de aceea înregistrată și în țările cu fotbal avansat — o astfel de alergare este aproape uniformă, fără reuperi de ritm, neangajantă, lipsită de dinamism și elemntul surprinde pentru adversar. În concluzie, o alergare sau un efort fizic prea puțin specific fotbalului. Pe de altă parte, nu se pare oportun a renunța — și cu acest prilej — faptul că, în practica competițională apar frecvent, chiar și la echipe din eșalonul fruntaș, perioade de cădere fizică prelungită în timpul cărora, perioade de așa-zisă criză de efort, plasate nu atît în finalul întîlnirilor — ceea ce ar părea într-un fel mai ușor de explicat — ci și la mijlocul reprizelor, adică atunci cînd se presupune că ar trebui să existe obligatoriu un vîrf de manifestare a potențialului individual și colectiv. De asemenea, nu trebuie trecute cu vederea nici o serie de „amănunte" — după unii — cum ar fi: **disparița din joc a atacanților, ineficiența demarcărilor, neaplicarea cu consecvență a presingului, insuficiența sprijinului omului cu mingea, evitarea angajamentului direct sau renunțarea cu ușurință la urmărirea acțiunii pînă la capăt, pînă la ultima șansă de realizare a sa.** Toate acestea la un loc se traduc, într-o exprimare, aproape general valabilă fotbalului nostru, printr-un nivel încă necorespunzător al capacității de efort **față de cerințele jocului modern.** Și acest neajuns se răsfrînge nemijlocit asupra rezultatului întrecerii și calității spectacolului sportiv.

...CÎT ȘI REZISTENȚA COMPETIȚIONALĂ

Să trecem acum, de la aspectul de joc al capacității de efort, la acela care se referă la durata ținei perioade competiționale. Din acest punct de vedere se poate afirma că încărcătura mare a solicitărilor, ca și programul meciurilor bisăptămînale din anumite perioade ale anului au scos în evidență faptul că rezistența de competiție este în ușor progres față de trecut și că există **posibilități certe de adaptare, sub acest raport, a fotbalului nostru la cerințele actuale ale fotbalului pe plan internațional.**

Analizată mai exigent însă, la scara campionatului, rezistența de competiție ne permite constatarea că **valoarea și oscilațiile capacității de efort a echipelor au influențat direct comportarea și chiar ierarhizarea finală a acestora în clasament,** fiuteru pe care îl confirmă și scurta noastră trecere în revistă a celor 16 divizionare A, caracterizate, cu să spunem așa, de însăși evoluția curbei capacității de efort competițională, în decursul a 30 de etape, așa cum o prezentăm în continuare.

F. C. Argeș: debut ușor oscilant, apoi evoluție ascendentă și, către final, constant bună. **U.T.A.:** capacitate de efort constantă, la nivelul unor valori medii, în cea mai mare parte a campionatului; scădere treptată în ultimele etape. **„U" Cluj și A.S.A.:** rezistență competițională oscilantă în tur, ascendentă în retur. **Steagul roșu:** începuturi de sezon în forță; scăderi pronunțate în perioadele de mijloc; finaluri, în general, bune. **Sport club și Dinamo:** rezistență competițională bună în tur; evoluție descendentă în retur. **Universitatea Craiova:** oscilații medii în prima parte a campionatului; ascendență în retur. **Steaua și Rapid:** oscilații și evoluții contradictorii pe parcursul întregului campionat. **Farul și Jiul:** oscilații în tur; evoluție descendentă în retur. **C.F.R. Cluj:** capacitate de efort redusă în tur; bună în retur. **Petrolul:** oscilații, la nivel mediu, tot campionatul. **Politehnica:** rezistență competițională inegală, căderi pronunțate în etapele de vîrf ale campionatului. **Crișul:** capacitate de efort, în general, scăzută.

Iată, așadar, un tablou de ansamblu din care cu greu se pot desprinde cîteva exemple în măsură să satisfacă niște cerințe optime. Adică o capacitate de efort competițional constant bună de-a lungul celor 30 de etape ale campionatului. Explicația sau **explicațiile** unei asemenea situații **constau,** după părerea noastră, **în modul cum au fost folosite perioadele de pregătire precompetițională, în structura, dozarea și calitatea antrenamentelor, în neconcordanța activităților de instruire club — loturi reprezentative, în atitudinea pasivă a unor antrenori față de necesitatea acumulărilor fizice, în mentalitatea unor jucători față de pregătire și viața lor personală.**

Cu alte cuvinte, în ceea ce privește problema capacității de efort, **cunoaștem precis nu numai efectele, ci și cauzele nerealizării ei.** Mai mult chiar, se cunosc și **mijloacele eficiente pentru o reușită deplină. Ce ne mai lipsește? Poate doar hotărîrea de a trece la fapte și perseverența de a le duce odată la bun sfîrșit și a depăși astfel niște limite, care astăzi frînează evident progresul fotbalului nostru**

Internaționalul Dumitru într-o acțiune caracteristică, de intercalare a mijlocașului în atac (Fază din meciul Rapid — Crișul).

Foto : S. BAKCSY

INSUFICIENȚE ȘI ÎN ORGANIZAREA ȘI EFICIENȚA JOCULUI

S-a bătut monedă prea mult, într-o vreme nu prea îndepărtată în jurul sistemelor. Rămași în urmă, un timp, la acest capitol din manualele fotbalului, tehnicienii noștri, antrenori federali sau ai cluburilor, au pornit decișiși să refacă din handicap, studiind cu zel, din lucrări de specialitate sau la fața locului, importantele principii ale ORGANIZĂRII JOCULUI. Ieșirea, însă, din „splendidul izolaționism" (pînă aproape de anii '60), pe tărîmul fotbalului de performanță, n-avea să rodească pe măsura dorințelor și a entuziasmului investit.

Saltul s-a produs, mai ales, după 1966, după ediția engleză a C.M., în baza realităților oferite de competiția supremă. O parte dintre antrenori, foarte puțini, este drept, dintre acei cu „ochi" și personalitate implantaseră la echipele lor idei de joc mai variate, mai avansate, pe fondul organizării de ansamblu. La Rapid, Emerich Vogl și Valentin Stănescu aplicau creator varianta 1—4—2—4 (cele două aripi, Năsturescu și Codreanu, apărînd, rînd pe rînd, în funcție de fază, în toate cele trei linii), la Dinamo, Tr. Ionescu imprimase echipei jocul beton-contraatac, la Politehnica Iași și, apoi, la „U" Cluj, C. Teașcă era un înverșunat partizan al apărării în linie.

PROGRESELE SÎNT MAI EVIDENTE ÎN FAZA DE APĂRARE

Fiecare competiție de amploare își pune amprenta pe evoluția fotbalului și, iată, NIMENI NU POATE NEGA CĂ ACESTE ULTIME DOUĂ CAMPIONATE NAȚIONALE N-AU FOST ATÎNSE DE IDEILE „MEXICULUI". Reeditarea succesului (după 8 ani) cu acest 1—4—3—3, de proveniență braziliană, a fost hotărîtoare în a-i convinge pe cei mai mulți dintre antrenorii noștri să adopte această așezare la echipele lor, cel de-al treilea mijlocaș fiind, de regulă, acea aripă falsă retrasă spre zona mediană în situația de apărare; atît în jocurile disputate pe propriile terenuri cît, mai ales, în cele desfășurate în deplasare.

Nu era vorba numai de o adeziune la principiile mari ale organizării jocului, ci și de detalii desprinse din ideile tactice ale protagoniștilor la C.M. și, iată, cum, cu precădere la această ultimă ediție a Diviziei A, aproape fiecare echipă a avut un „Clodoaldo" al ei, pe acel mijlocaș înșărcinat, în situația de apărare să supravegheze mai mult zona din fața fundașilor centrali: U.T.A. l-a distribuit în acest rol pe Petescu, „U" Cluj pe Mihăilă, A.S.A. Tg. Mureș pe Bölöni, Dinamo pe Dinu, Rapid pe Dumitru, Steagul roșu pe Cadar, Farul pe Antonescu, cînd acesta a jucat mijlocaș ș.a.m.d.

Aducîndu-și, metodic, constant, contribuția la închiderea unor culoare frontale în fața propriilor porți, acești jucători s-au străduit și au reușit să fortifice sistemele defensive ale formațiilor lor; în principal ei, în secundar și alți coechipieri, fie tot din rîndul mijlocașilor, fie dintre aripi.

ACEASTĂ MAI AMPLĂ ȘI MAI RAȚIONALĂ DINAMICĂ A UNUI NUMĂR MAI MARE DE JUCĂTORI — ÎN FAZA DE APĂRARE — S-A APROPIAT MULT DE CEEA CE ARĂTAU DE REGULĂ, FORMAȚIILE REDUTABILE ALE CONTINENTULUI NOSTRU. Și, aș preciem noi, nu întîmplător în trecutul sezon competițional echipele noastre de club au servit o replică mai puternică adversarelor lor în competițiile europene la care au participat. Ne referim, firește, la Steaua, U.T.A. și Rapid, calificate în turul III al Cupei Cupelor și Cupei U.E.F.A., în dauna unor reputate formații ca C. F. Barcelona, Vitoria Setubal și Legia Varșovia.

SISTEMUL ESTE DOAR UN PUNCT DE PLECARE

În cadrul organizării jocului se fac simțite ceva progrese și în concepția tactică a unora dintre divizionarele A PENTRU MOMENTUL ATACULUI. Insuși nu-și mai bine, principiile de bază ale jocului ofensiv, modern, o serie de formații le-au pus în aplicare cu mai mult curaj. Au reușit, desigur, mai mult în ceea ce și-au propus acele echipe — ca F. C. Argeș, U.T.A. și A.S.A. Tg. Mureș — a căror concepție tactică s-a sprijinit pe o pregătire mai bună și în ceilalți factori ai jocului, fizic, tehnic și moral-volitiv. Omogene, astfel, pe diverse planuri, protagonistele Diviziei A au prezentat și acea necesară omogenitate a ansamblurilor care, după cum s-a văzut, a cîntărit mai greu în balanță, comparativ cu valorile individuale ale bucureștenilor, mai rar unite în interesul echipelor lor, și atunci cînd participarea în cupele europenei mai mult printr-o mobilizare extremă. Este, deci, explicabil de ce la F. C. Argeș, U.T.A. „U" Cluj și A.S.A. Tg. Mureș aceste principii moderne ale tacticii ofensive și-au găsit o aplicabilitate mai metodică, mai constantă decît la celelalte echipe. Într-adevăr, la formațiile citate mai sus, fundașii laterali (Birău, Popovici, Crețu, Pigulea, Ivan, Czako) au urcat în atac, corelîndu-și intențiile ofensive cu acelea ale coechipierilor lor. La aceste formații, mijlocașii (Domide, Anca, Marian Popescu, Prepurgel, Bölöni, Hajnal, N. Nagy) și-au sprijinit colegii din linia I prin intercalări pe culoarele libere, sincronizate cu acțiuni (demarcări, combinații) ale înaintașilor.

Comparînd, însă, la eșalon internațional nici aceste realizări ale frunțașilor clasamentului nu satisfac pe deplin. Căci jocul protagoniștilor din țări cu soccer mai avansat este mult mai COMPLET, fotbaliștii redutabilelor echipe din R. F. a Germaniei, Anglia, Olanda, Italia, U.R.S.S. ș.a. acționînd cu o mișcare amplă în teren, în aproape mari momente, de apărare și de atac.

Desigur, sistemul este și el important, el schițînd acel cadru de desfășurare a acțiunilor, DAR HOTĂRÎTOARE ESTE MIȘCAREA JUCĂTORILOR, ACEA DINAMICĂ A POSTURILOR, CARE, PRIN DUCEREA LA ÎNDEPLINIRE A SARCINILOR DUBLE, ÎNLESNEȘTE ȘI ASIGURĂ DUBLAJUL, ACOPERIREA, SPRIJINUL RECIPROC, CU ALTE CUVINTE COLABORAREA TUTUROR FORȚELOR ÎN SPAȚIUL DE JOC.

Elocvent în această privință este exemplul oferit de echipele vestgermane care, deși toate adepte ale betonului, cu libero și cu marcaj strict, om la om, evoluează cu bun randament în ambele faze, datorită impresionantei mișcări în teren.

EFICACITATEA GENERALĂ A CAMPIONATULUI — ÎN REGRES

Ajunși în finalul comentariului nostru referitor la tactica de joc a echipelor, dinamica compartimentelor, nu putem să trecem cu vederea aspectul cel mai esențial al campionatului: *EFICACITATEA divizionarelor exprimată în numărul de goluri marcate de-a lungul campionatului.* Și e normal să procedăm așa din moment ce în eficacitate găsim măsura concretă a muncii depuse, dacă vreți ca reprezintă rezultanta eforturilor făcute de antrenori și jucători pe planul tacticii și strategiei.

Ediția trecută a campionatului nu ne-a dat însă mote de satisfacții. Dimpotrivă, *după numărul total de goluri înscrise ea se prezintă în regres, comparînd-o cu alte ediții, mai precis cu acelea de cînd s-a trecut la formula cu 16 echipe.* Vom observa astfel că cifra golurilor marcate este în scădere, ceea ce îndreptățește nemulțumirea față de munca tehnicienilor care pregătesc echipele, cît și față de activitatea jucătorilor cu responsabilități precise în linia ofensivă. Iată spre exemplificare o micâ statistică: *în 1968-1969 am înregistrat 610 goluri; în 1969-70 s-au marcat 650, deci un ușor progres; în 1970-71 doar 591 goluri, iar în 1971-72 și mai puțin — 569. Cum se vede, regresul ofensivei este, evident, alarmant. Alarmant pentru că răpește campionatului una din laturile frumuseții și spectaculozității lui; apoi, ceea ce este și mai esențial, grevează randamentul echipelor angajate pe linia marii performanțe în competițiile internaționale, inclusiv cel al primei reprezentative.* Mergînd mai departe cu statistica o să observăm că, în raport și cu alte campionate naționale din Europa media golurilor de meci realizată de fotbaliștii noștri este destul de scăzută, cum reiese din tabelul de mai jos.

Lăsîndu-vă pe dv. singuri să trageți concluziile de rigoare, precizăm doar că ne-am comparat cu soccerele care au o solidă carte de vizită pe plan internațional și ale căror campionate au o mai mare asprime (Anglia, U.R.S.S., R.F.G., Olanda).

Plecînd de la asemenea stări de fapt, neapărat sîntem obligați să investigăm cît de cît campionatul care a trecut, pentru a descifra unele cauze ce frînează de cîțiva ani sporirea eficacității.

În prima parte a comentariului de față relevam progresele făcute în faza de apărare de unele echipe, ca urmare a unor căutări novatoare, în spiritul fotbalului modern, ale tehnicienilor noștri. Ei bine, în ce privește *organizarea jocului ofensiv echipele primei scene a fotbalului nostru au rămas în urmă. Ele nu au reușit încă să creeze acea superioritate numerică, reclamată în condițiile unor apărări aglomerate; universalitatea posturilor pentru unii jucători rămîne încă o ecuație necunoscută, ceea ce vicisorească procentul de acțiuni-surpriză; cu foarte puține excepții, ofensiva nu se declanșează în adîncime, ci pe traseele laterale de la mijlocul terenului, monotone și după tiparele cunoscute, fapt care nu pune mari probleme apărătorilor; ritmul acțiunilor în zona de finalizare este total nesatisfăcător, facilitînd apărătorilor cele mai simple măsuri de siguranță.*

Toate aceste deficiente *fin fără îndoială de domeniul slabei instruiri a jucătorilor, de insuficientele lor responsabilități și incertitudine atunci cînd li se încredințează tricourile cu insemnele ofensivei. Altfel nu se poate explica cum un atacant ca Tătaru, care în ediția trecută a fost creditat cu 15 goluri, acum să aibă la activ doar 7 în 26 de etape, un Năstase, fost golgeter al echipei Progresul, să înscrie doar 5 goluri în 23 de etape; un Iordănescu numai 5 goluri, că să nu dăm decît cîteva exemple, destul de edificatoare, credem noi, în cazul unor jucători cu pretenții la echipa națională.*

Concluzia? Una singură: *antrenorii și jucătorii trebuie să reconsidere urgent, în noul campionat, problema eficacității. Numai ei sînt în măsură să analizeze cu luciditate toate fenomenele negative de la acest capitol atît de incriminat în ultima ediție a Diviziei A,* și să ia — cu adevărat — măsurile de instruire care se impun.

MEDIA GOLURILOR DE MECI, ÎN DIVERSE CAMPIONATE EUROPENE

Romînia	Anglia	Ungaria	Cehoslovacia	Portugalia	Bulgaria	Olanda	R.F.G.
2,37	2,51	2,60	2,66	2,67	2,83	3,06	3,38

Apărare aglomerată sau atac insuficient organizat și sprijinit? Se pare că și una și alta (Fază din meciul Jiul — F. C. Argeș)

Foto : V. ONESA

E POSIBILĂ O ÎNTRECERE NON-STOP?

La buna desfășurare a unui campionat contribuie, și încă într-o măsură destul de mare, și modul cum sînt alcătuite și respectate calendarul general și programul propriu-zis al competiției. În principiu, la elaborarea lor se ține seamă de: ● **clima în sezonul respectiv** ● **necesitatea asigurării regularității și continuității campionatului, menținînd intact interesul echipelor și spectatorilor** ● **activitatea echipelor naționale și datele meciurilor lor** ● **termenele stabilite pentru diferitele etape ale cupelor europene sau alte competiții internaționale.**

Cum s-a prezentat calendarul campionatului recent încheiat? A ținut seama de interesele competiției, a fost bine sincronizat cu programul echipelor noastre reprezentative și al cluburilor angajate în întreceri internaționale oficiale?

După opinia noastră, calendarul — în ansamblul lui — a fost echilibrat, întocmit, a asigurat regularitate, a fost sincron cu programul reprezentativei, n-a întrerupert prea mari — pentru stadiile și meciurile lotului A — care să împiedece asupra cursului întrecerii și interesului în jurul ei, a fost adaptat fără inconveniente atunci cînd a intervenit un joc internațional neprevăzut (al treilea, cu Ungaria). Se poate obiecta doar în cazul etapelor programate la 3—4 zile după o partidă a R. prezentativei. PERIOADELE de disputare au fost destul de bine alese, în raport cu clima țării (foarte capricioasă în ultimii ani) și cu experiența din alte campionate. Tot așa a fost și cu data începerii, ce nu a lăsat restanțe, pînă la 22 august și a ajuns, pe cît se știe, doar pînă la 23 iunie, PROGRAMUL de asemenea a corespuns și a fost respectat întocmai. Dificultatea programării mai deverme a partidelor dintre echipele studențești, militare și feroviare (pentru a evita orice speculație pe seama regularității lor), ca și a asigurării unui program duminical permanent pentru orașele cu mai multe echipe (București și Cluj) a fost înlăturată. Majoritatea spectatorilor (72%) au fost plenificate duminica și numai în opt cazuri s-a recurs la programări în cursul săptămînii. Organizările acasă sau deplasările succesive n-au fost obositoare pentru jucători nu s-a ridicat la mai multe de două, total, dar numărul lor nu a depășit limitele acceptabile (cel mai mare număr de partide, cîte patru, l-au înregistrat la Hunedoara și Constanța). Pauzele de iarnă au fost bine alese, atît ca durată (de la 20 decembrie la 5 martie), cît și ca momente de începere și de terminat — punct critic — o aglomerare de 3 etape în 8 zile (24...31.V.).

În concluzie, apreciem că **programul a corespuns necesităților activității interne și internaționale și dacă nivelul campionatului și comportarea unor echipe s-au menținut sub cotele așteptate, aceasta nu s-a datorat structurii calendarului sau unor imperfecțiuni care să fi solicitat prea mult echipele, ci gradului scăzut de pregătire a acestora, modului cum folosesc perioadele afectate antrenamentelor.**

Calendarul competițional însă rămîne o problemă care merită să fie dezbătută sub toate aspectele pe care le prezintă. **Socotim chiar utilă o discuție organizată pe această temă de F.R.F. cu factorii competenți ai echipelor — conducători și antrenori, deoarece sînt probleme care se cuvin rezolvate de comun acord.** De pildă, sînt bine alese termenele-limită de desfășurare a turului și returului? Este posibil un campionat aproape non-stop, în condițiile climei noastre? Este cu putință să se joace la noi și iarna? Cînd (și cît) să aibă loc vacanța jucătorilor? Și multe altele.

Iată problema periodelor. În ultimele sase campionate ale sale fost următoarele (în paranteze — numărul echipelor participante):

EDIȚIA	TURUL	RETURUL
1966/67 (14)	24.VIII—28.XI	26.II—11.VI
1967/68 (14)	20.VIII—26.XI	10.III—3.VI
1968/69 (16)	11.VIII—3.XII	9.III—15.VI
1969/70 (16)	18.VIII—7.XII	8.III—19.VII
1970/71 (16)	30.VIII—13.XII	14.III—27.VI
1971/72 (16)	22.VIII—12.XII	12.III—25.VI

Cum se vede, **de regulă campionatul a început în a doua jumătate a lui august și a fost reluat în prima jumătate a lui martie. Sezonul de toamnă a fost dus treptat pînă la jumătatea lui decembrie, dar reiurul n-a depășit luna iunie** (excepția din 1969/70 cînd s-a intercalat și turneul final al C.M. din Mexic). **Turul campionatului viitor este programat între 20 august și 17 decembrie, deci mai avansat în iarnă, acoperind astfel și datele de 29 noiembrie și 13 decembrie (cînd se va disputa etapa optimilor Cupei U.E.F.A.)** ; rezervațiile noastre, dacă se vor califica pînă în această fază, vor avea, așadar, destule jocuri în picioare. Iar în primăvară, **etapele cupelor europene sînt programate convenabil, în martie și aprilie, deci nu pot ridica probleme speciale. Echipele noastre ar putea aborda cu pregătirea făcută pentru retur, care constituie sau ar trebui să constituie baza competiției lor.**

Poate fi limpiu mai multi sezonul de toamnă? Totul depinde de starea vremii și cum aceasta nu poate fi prevăzută există o singură soluție: **echipele să fie avizate dinainte că dacă timpul va permite, vor continua să dispute, după tur, fie etape din retur, fie de cupă.** În felul acesta (nesigur însă) — **s-ar putea realiza și o descongestionare a programului de primăvară.** Din aceiași motiv, al incertitudinii (chiar pentru meteorologie) asupra timpului, returul nu poate fi programat să înceapă mai devreme de ultima duminică din februarie sau prima din martie, și atunci cu destul risc. Nu trebuie să uităm că terenurile noastre suportă greu intemperiile și în caz de ploaie sau zăpadă devin imprecticabile sau influențează în rău calitatea meciurilor. În plus, campionatul riscă să rămînă fără spectatori. Iată de ce nu pot fi luate în calcul nici soluțiile privind un campionat non-stop toamna — primăvara, cu numai în formula primăvara — toamna, dar așa ceva a fost experimentat la noi, fără succes însă, în perioada 1959—1956, și s-a renunțat.

În ce privește perioadele de întrerupere și plasarea vacanței jucătorilor este adevărat că între tur și retur întreruperea este mai mare decît vara, cînd jucătorii iau concedii, ceea ce micșorează intervalul de timp **afectat pentru pregătiri. Sînt păreri care propun numărea vacanței în timpul iernii. Ar fi o soluție care merită să fie discutată.** În orice caz, după părerea noastră, nu se pune **atît problema duratei perioadelor pregătitoare și a plasării concediilor, cît aceea a continuității și calității antrenamentelor, a atitudinii jucătorilor față de propria lor pregătire, a exigenței antrenorilor și conducătorilor față de sportivi.** Și în alte părți, echipele își relau pregătirile cu 5—6 săptămîni înaintea de începerea campionatului și ressese să intre antrenate în competiție pentru că **jucătorii nu-și pierd în vacanță pregătirea de bază.**

Desigur că mai sînt și alte aspecte legate de problema calendarului, dar ne oprim aici, considerînd că am subliniat pe cele mai importante. Sînt probleme pe care orișicît le-am dezbate noi, nu putem ajunge la soluții echitabile și mai aproape de posibilitățile și voința echipelor, fără a cunoaște și opiniile acestora. De aceea susținem o dezbatere amplă organizată de F.R.F. eventual în cadrul colegiului divizionar A.

Comentarii de : Stelian TRANDAFIRESCU, Petre GAȚU, Mihai IONESCU și Gheorghe NICOLAESCU